Quickscan flora en fauna

Steeg 4, Ewijk

Gemeente Beuningen

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Quickscan flora en fauna

Steeg 4, Ewijk

Gemeente Beuningen

Datum:
27 mei 2011

Projectgegevens:
NAT02-BEU00014-01a

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1 Inleiding 1
1.1 Aanleiding 1
1.2 Doel 2
1.3 Opbouw rapport 2

2 Natuurwetgeving en -beleid 3
2.1 Algemeen 3
2.2 Flora- en faunawet 3
2.3 Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden 3

3 Gebiedsbeschrijving 5
3.1 Huidige situatie 5
3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden 5
3.3 Toekomstige situatie 6

4 Methode 7
4.1 Literatuurstudie 7
4.2 Veldbezoek 7

5 Onderzoeksresultaten 9
5.1 Literatuurstudie 9
5.2 Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur 10
5.3 Veldbezoek 11

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet 13
6.1 Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten) 13
6.2 Vogels 13
6.3 Zoogdieren 13
6.4 Reptielen en amfibieën 14
6.5 Vlinders 14
6.6 Libellen 14
6.7 Vissen 15
6.8 Flora 15
6.9 Zorgplicht 15

7 Conclusies en aanbevelingen 17
7.1 Conclusies 17
7.2 Aanbevelingen 18

8 Bronnen 21
8.1 Boeken en rapporten 21
8.2 Websites 21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de sloop van bebouwing aan Steeg 4 in Ewijk en de realisatie van twee nieuwe vrijstaande woningen. Deze ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Derhalve is een herziening van het vigerende bestemmingsplan noodzakelijk.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In figuur 1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

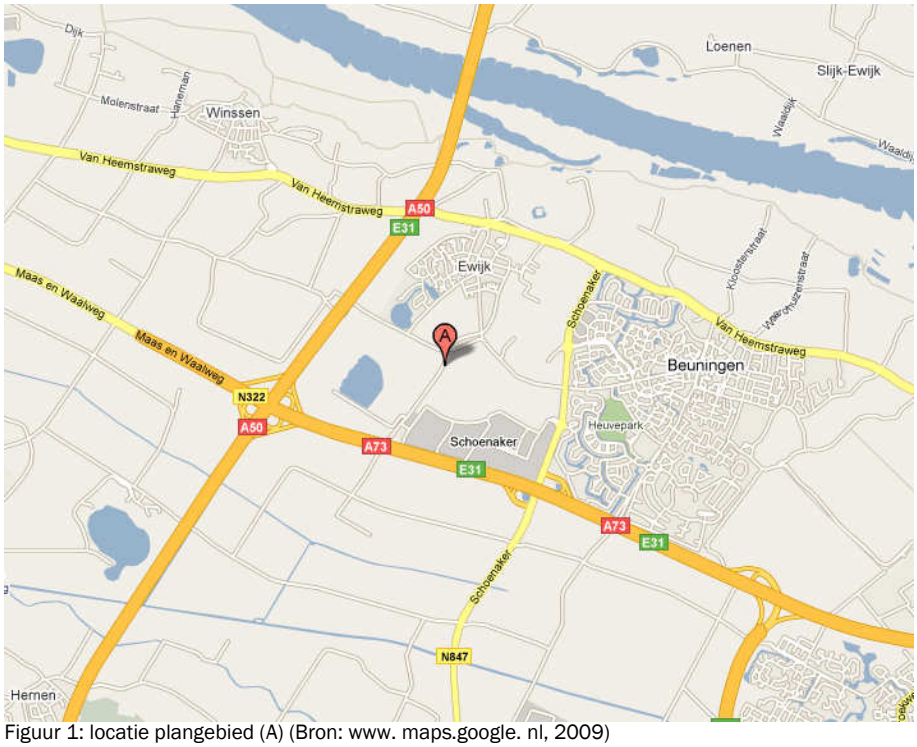

Figuur 1: locatie plangebied (A) (Bron: www. maps.google. nl, 2009)

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Opbouw rapport

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich drie bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het ‘Nee, tenzij’- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar respectievelijk bijlage 2 en 3.

Figuur 3: Impressie plangebied (Bron: Croonen Adviseurs, 2011)

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

In onderstaande figuur 2 is door middel van de rode lijn de afbakening van het plangebied weergegeven.

Figuur 2: Begrenzing plangebied (dikke rode lijn) (Bron: www.bingmaps.nl, 2011)

Het plangebied wordt aan de noord- en westzijde begrensd door landbouwpercelen, aan de oostkant door de Steeg en aan de zuidkant door een woonhuis met tuin. Het plangebied bestaat uit een sloot, een weiland/grasveld, een woonhuis met bijgebouwen, een tuin met struiken en bomen en verharding (figuur 3, impressie plangebied).

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

In de nabijheid (2 km) van het plangebied is sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet. In dit geval is dit Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal'. Binnen het plangebied zelf is geen Natura 2000-gebied aanwezig.

Ecologische Hoofdstructuur

Bovenstaand Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' maakt eveneens deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het plangebied zelf maakt geen deel uit van de EHS.

3.3 Toekomstige situatie

De ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit de realisering van twee nieuwe, vrijstaande woonhuizen met tuin.

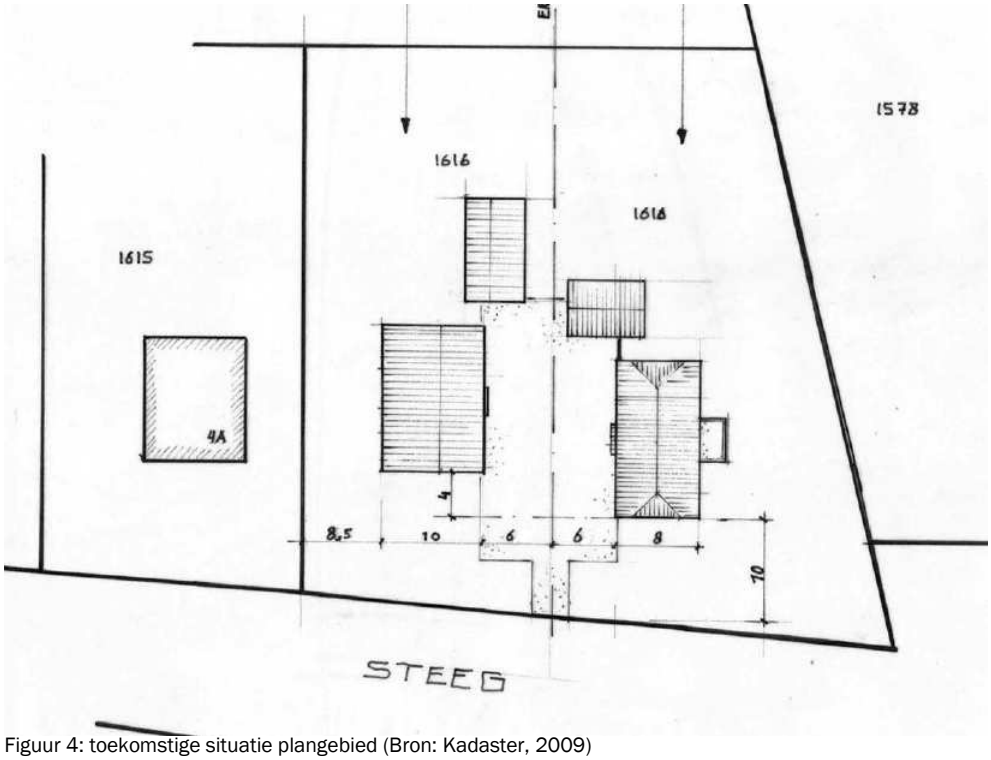

Figuur 4: toekomstige situatie plangebied (Bron: Kadaster, 2009)

Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Hiervoor zal de bestaande bebouwing worden gesloopt en de verharding wordt verwijderd. Ook wordt een aantal bomen in de voortuin gekapt. Het grasveldje aan de noordzijde verdwijnt. Indien mogelijk zullen de hoge bomen in de achtertuin (aan de westzijde) behouden blijven.

4 Methode

4.1 Literatuurstudie

Allereerst heeft er een literatuurstudie plaatsgevonden om na te gaan welke biotopen en daaraan verbonden (strikt beschermde) soorten in het plangebied worden verwacht.

Via de website natuurloket.nl heeft een eerste verkenning plaatsgevonden van aanwezige soorten in het kilometerhok waarin het plangebied ligt.

Uit de landelijke verspreidingsatlassen blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied.

De website www.waarneming.nl is daarnaast eveneens geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk goed gecontroleerd door middel van collegiale toetsing. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kunnen deze waarnemingen een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Veldbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd door een ecoloog van Croonen Adviseurs op 25 mei 2011. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Literatuurstudie

Uit een eerste verkenning door middel van het natuurloket is geconstateerd dat in de kilometerhokken waarin de locatie ligt (X:178; Y:430) geen (strikt) beschermde soorten zijn aangetroffen. Het overgrote deel van de soortgroepen is slecht of zelfs geheel niet onderzocht, waardoor het natuurloket beperkt inzicht biedt in mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Op de site waarneming.nl (2011) worden de volgende waarnemingen vermeld voor het plangebied of de directe omgeving (Flora- en faunawet soorten): buizerd, das, roek, sperwer, huismus, spreeuw.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande algemene (tabel 1 Flora- en faunawet) en/of zwaarder beschermde (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5).

- *Vogels*
  Categorie 1-4 (jaarrond beschermd): havik, sperwer, buizerd, huismus, steenuil, bosuil, ransuil, roek, gierzwaluw.
  Categorie 5: blauwe reiger, torenvalk, groene specht, zwarte specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, boerenzwaluw huiszwaluw, grauwe vliegenvanger, pimpelmees, koolmees, boomklever, boomkruiper, ekster, spreeuw.

- *Zoogdieren:*
  Algemeen: bosmuis, egel, veldmuis, aardmuis, woelrat, rosse woelmuis, ree, bunzing, wezel, hermelijn, vos, mol, huisspitsmuis, konijn, haas.
  Zwaarder beschermd: eekhoorn, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis.

- *Reptielen/amfibieën:*
  Algemeen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker.
  Zwaarder beschermd: kamsalamander, knoflookpad, rugstreeppad, heikikker, poelkikker.

- *Vlinders*
  Algemeen: landkaartje, kleine vos, koevinkje, klein koolwitje, e.a.
  Zwaarder beschermd: iepenpage

- *Libellen*
  Algemeen: grote keizerlibel, paardenbijter, azuurwaterjuffer, e.a.
  Zwaarder beschermd: rivierrombout.

- *Vissen*
  Zwaarder beschermd: bermpje, bittervoorn, kleine modderkruiper, grote modderkruiper, rivierdonderpad.

- *Flora*
  Zwaarder beschermd: klokjesgentiaan, blaasvaren, brede orchis, gele helmbloem, gevlekte orchis, gulden sleutelbloem, kleine zonnedauw, maretak, moeraswespenorchis, muurbloem, ronde zonnedauw, ruig klokje, schubvaren, soldaatje, steenbreekvaren, stengelomvattend havikskruid, wilde gagel, tongvaren, vleeskleurige orchis, weideklokje, welriekende nachtorchis, wilde herfststijlloos, wilde marjolein.

- *Geleedpotigen*

Zwaarder beschermd: vliegend hert.

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten zoals genoemd in tabellen 1, 2 en 3 van de Flora en faunawet aangetroffen.

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens kan dus worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen, flora, insecten en de Euraziatische rode eekhoorn.

5.2 Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS in het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake.

Op ongeveer 2 kilometer ten noorden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied ‘Uiterwaarden Waal’. Dit Natura2000-gebied kent negen instandhoudingsdoelen, waarvan 7 habitattypen, 7 habitatrichtlijnsoorten en 20 vogelrichtlijnsoorten (Ministerie van LNV, 2006) Voor deze instandhoudingsdoelen geldt een behoud van de populatie omvang of habitatoppervlakte en kwaliteit leefgebied ofwel een verbetering van de kwaliteit en een uitbreiding van de populatieomvang of habitatoppervlakte. Aangezien de ruimtelijke ingrepen op kleine schaal plaatsvinden en vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied, zal er van enige negatieve externe werking op het Natura 2000-gebied geen sprake zijn, want de instandhoudingsdoelen komen door de ruimtelijke ingrepen niet in gevaar.

5.3 Veldbezoek

Op 25 mei 2011, bij 19°C en helder weer is een eenmalig veldbezoek afgelegd door een ecoloog van Croonen Adviseurs aan het plangebied. Aan de hand van de literatuurstudie en de aangetroffen biotopen kan een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Het plangebied betreft een voormalige boerderij, die tot woonhuis is omgevormd. De boerderij heeft een rieten dak met op de nok dakpannen. Het is deels begroeid met mos. Onder de nok van het dak aan de oostzijde zit een gat wat hoogstwaarschijnlijk is gemaakt door kauwen (figuur 5). Deze hebben nog recentelijk dakstro eruit getrokken, mogelijk om in het gat te broeden. De omgeving van het plangebied, met langs de aangelegen weg bomen, sloten en weilanden, is mogelijk geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Figuur 5: gat in het dak, waarschijnlijk door kauwen gemaakt.

Naast de boerderij staat een kleine schuur met een asbest golfdak. In de gevel zit een ruit, hier zit een gat in. Hierin zijn geen belangwekkende soorten, vogelnesten of sporen daarvan aangetroffen.

In de voortuin staan enkele bomen en soorten als knotwilg, seringen, gouden regen, prunus, rhodondendron, roos, vlier, liguster en conifeer. Deze omzomen een gazon met grassen en kruiden als madelief en boterbloem en vergeet-me-nietje. Aan de noordzijde, tussen het woonhuis en de sloot, ligt een weiland/grasveld met soorten als boterbloem, vossenstaart, hondsdraf, look-zonder-look, paardenbloem, akkerdistel en fluitekruid. Beschermde dier- en/of plantensoorten zijn hier niet aangetroffen.

De sloot hoort niet tot het plangebied. (Deze bevat helder water met vis, gele lis en lisdodde. Op de oever groeit wijfjesvaren. Ook zijn er exemplaren van de meerkikker en bastaardkikker gezien en gehoord).

Aan de zuidkant, nabij de verharding, zijn kruiden van drogere bodem aangetroffen, zoals wolfsmelk, kamille, herderstasje en witte dovenetel. Ook hier is geen van de potentieel voorkomende beschermde dier- en/of plantensoorten aangetroffen.

De achtertuin bestaat uit hoge bomen zoals conifeer, esdoorn, populier, zomereik, paardenkastanje en vlier en klimop (< 20 jaar). In het grootste deel van de tuin is nauwelijks sprake van een kruidlaag door lichtgebrek op de bodem. Op plekken waar wel zonlicht doorkomt, staan gras en tuinplanten. Beschermde soorten flora zijn niet aangetroffen. De hogere bomen in de tuin hebben vanaf de grond gezien geen zichtbare spleten of gaten waar boombewonende vleermuizen in zouden kunnen kruipen. Jaarrond beschermde vogels zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. De hoge, dichte bomen vormen een geschikte potentiële nestplaats voor havik, buizerd, ransuil, bosuil en sperwer, maar er zijn geen nesten aanwezig.

Het plangebied op zich is geschikt bevonden als biotoop voor de eekhoorn. Er zijn echter geen eekhoornnesten aangetroffen en er is in de omgeving geen bos aanwezig. De eekhoorn wordt dan ook niet verwacht.

In de sloten rond het plangebied zijn vissen gezien. Het kon echter op dat moment niet bepaald worden welke vissensoorten dit waren. De biotoop is geschikt bevonden voor de strikt beschermde vissensoorten kleine en grote modderkruiper.

Voor de iepenpage is het plangebied geen geschikt biotoop, aangezien de waardplant, de iep, ontbreekt.

De rivierrombout komt in Nederland alleen direct rond grote rivieren en brede beken voor. Het plangebied is daarom geen geschikte biotoop voor deze soort.

Voor vliegend hert is de biotoop ongeschikt bevonden, gezien het gebrek aan grote hoeveelheden dood hout en eikenbos.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit betreft alle in bomen broedende roofvogelsoorten en de kerkuil, ransuil, steenuil, oehoe, roek, grote gele kwikstaart, ooievaar, gierzwaluw en de huismus. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4 vogelsoorten. Het plangebied vormt een geschikte nestplaats voor de potentieel voorkomende havik, buizerd, ransuil, bosuil en sperwer. Geen van deze vogelsoorten en hun nesten zijn in het plangebied waargenomen.

Daarnaast zijn er categorie 5 vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Eventueel aanwezige nesten van categorie 5 vogelsoorten zijn in dit geval niet beschermd, aangezien er voldoende nestmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Wanneer de loofbomen gekapt gaan worden, moet er een vogelonderzoek plaatsvinden om met alle zekerheid te bepalen of er geen categorie 1-4 vogelsoorten nestelen. Is dit wel zo, dan moet er een ontheffingsaanvraag ingediend worden, om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Blijven de bomen behouden, dan is een vogelonderzoek of ontheffingsaanvraag niet aan de orde, mits er buiten het broedseizoen (half maart - half augustus) gewerkt wordt. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen.

6.3 Zoogdieren

6.3.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Daarnaast kunnen ze zich ook verschansen onder dakpannen, onder loodbeslag en achter luiken. De te slopen woning heeft een rieten dak wa-

arvan het dek niet meer heel dicht is. Er zijn geen dakramen of luiken aanwezig. Het dak is van binnenuit niet geïsoleerd. De schuur bevat een asbestplaten dak, de schuur is niet geïsoleerd. In zowel de woning als schuur lijkt het klimaat daardoor ongeschikt voor vleermuizen. Beide zijn te tochtig met teveel temperatuurschommelingen.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Een onderzoek naar boombewonende vleermuizen is noodzakelijk wanneer de bomen gekapt worden. Worden de bomen niet gekapt, dan is een onderzoek niet noodzakelijk en zijn er geen belemmeringen in het kader van de Flora- en faunawet aan de orde.

Het plangebied is geschikt bevonden als foerageergebied (jachtgebied) voor alle potentieel voorkomende vleermuizen. Hoewel er enige ruimtelijke veranderingen zullen plaatsvinden, zal het foerageergebied niet verdwijnen. Derhalve bestaan er geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

6.3.2 Eekhoorn

Een eekhoorn maakt jaarlijks een nest voor het groot brengen van de jongen en aan het eind van de herfst wordt een vijftal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. In het plangebied zijn bij het veldbezoek geen nesten van de eekhoorn aangetroffen. Er wordt daarnaast niet verwacht dat de eekhoorn in het plangebied voorkomt, omdat er zeer beperkt bos in de omgeving aanwezig is. Er bestaan geen belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.4 Reptielen en amfibieën

In het plangebied zelf zijn geen beschermde reptielen en/of amfibieën aangetroffen. In de sloten rond het plangebied bestaat de mogelijkheid dat er poelkikkers voorkomen. Poelkikkers zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Wanneer de sloten worden aangetast, bijvoorbeeld doordat er niet hydrologisch neutraal gewerkt wordt, dient een onderzoek naar de aanwezigheid van de poelkikker uitgevoerd te worden. Wordt deze aangetroffen, dan is het indienen van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Wanneer de werkzaamheden echter hydrologisch neutraal kunnen worden uitgevoerd (de sloten worden door de werkzaamheden niet aangetast), wordt er geen effect verwacht op de poelkikker en is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet aan de orde.

6.5 Vlinders

Er komen geen beschermde vlindersoorten of hun waardplanten voor in het plangebied. Er bestaan geen belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.6 Libellen

Er komen geen beschermde libellensoorten voor in het plangebied. Er bestaan geen belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.7 Vissen

Er is een mogelijkheid dat de strikt beschermde kleine en grote modderkruiper voorkomen in de sloten rond het plangebied. Hierbij geldt hetzelfde als voor de poelkikker; wordt er niet hydrologisch neutraal gewerkt, dan is een onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Wordt er wel hydrologisch neutraal gewerkt, dan bestaan er geen belemmeringen in het kader van de Flora- en faunawet.

6.8 Flora

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Er bestaan geen belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.9 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu, beschermd of niet.

Voor meer informatie over ontheffingsaanvragen wordt verwezen naar bijlage 4 van dit rapport.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Er zijn geen natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden) in de directe omgeving van het plangebied aanwezig.

In de nabijheid (2 km) van het plangebied liggende uiterwaarden van de Waal, die deel uitmaken van de EHS. Indien alle werkzaamheden in het plangebied hydrologisch neutraal worden uitgevoerd blijft de waterhuishouding onveranderd. In dat geval zal er naar verwachting geen sprake zijn van een significant negatief effect op de nabijgelegen EHS.

Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan of een voortoets.

7.1.2 Beschermde soorten

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels en vleermuizen.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijkerwijs in het plangebied voorkomen. Daarbij zijn tevens de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven en de eventuele noodzaak voor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Soortgroep/soort	Ingreep verstorend	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen (gebouw)	mogelijk	Indien aangetroffen	-
Vleermuizen (bomen)	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 1
Havik	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 1
Buizerd	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 1
Ransuil	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 1
Bosuil	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 1

Poelkikker	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 2
Grote modder-kruiper	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 2
Kleine modder-kruiper	mogelijk	Indien aangetroffen	Zie 2

Opmerkingen:

1. Onderzoek alleen noodzakelijk als bomen gekapt worden. Ontheffingsaanvraag alleen van toepassing wanneer de soort door het onderzoek aangetoond is.
2. Onderzoek alleen noodzakelijk als er niet hydrologisch neutraal gewerkt wordt. Ontheffingsaanvraag alleen van toepassing wanneer de soort door het onderzoek aangetoond is.

De woning zou geschikt kunnen zijn voor vleermuizen aangezien het om een oudere woning gaat. Vleermuizen kunnen verblijven achter de luiken en onder de dakpannen, deze zijn niet aanwezig. Daarnaast is er rondom het pand in ruime mate 's nachts verlichting aanwezig (in verband met inbraakgevoeligheid). Hierdoor valt een aantal mogelijk voorkomende soorten af. Verlichte locaties verdienen namelijk niet hun voorkeur. Er blijven dan een beperkt aantal soorten vleermuizen over die voor zouden kunnen komen. De te slopen woning heeft een rieten dak waarvan het dek niet meer heel dicht is. Er zijn geen dakramen of luiken aanwezig. Het dak is van binnenuit niet geïsoleerd. De schuur bevat een asbestplaten dak, de schuur is niet geïsoleerd. In zowel de woning als schuur lijkt het klimaat daardoor ongeschikt voor vleermuizen. Beide zijn te tochtig met teveel temperatuurschommelingen.

7.2 Aanbevelingen

Zoals eerder aangestipt, verdient het de aanbeveling de bomen in de achtertuin niet allemaal te kappen. Op deze manier hoeven er geen extra onderzoeken plaats te vinden naar eventuele boombewonende vleermuizen, worden er kosten bespaard en kunnen de werkzaamheden zonder ontheffingsaanvraag doorgang vinden. Om dezelfde reden verdient het de aanbeveling hydrologisch neutraal te werken.

7.2.1 Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Behalve werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn is het verstoren van vogels te voorkomen door de werkzaamheden voor het broedseizoen in te zetten en dan continu door te werken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt.

7.2.2 Vleermuizen

Om het terrein geschikt te houden dan wel te maken voor vleermuizen, is het belangrijk om het aanbrengen van verlichting zoveel mogelijk te beperken. Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden.

Daarnaast willen wij erop attenderen dat er speciaal voor renovatie of nieuwbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

7.2.3 Rugstreeppad

Uit literatuurstudie is naar voren gekomen dat de rugstreeppad in de omgeving is waargenomen. Daarom wordt ten zeerste aangeraden bij de start van de werkzaamheden een deskundig persoon, die een ontheffing heeft voor het verplaatsen van rugstreeppadden (bijvoorbeeld een medewerker van RAVON), te betrekken. Deze persoon kan nagaan of de rugstreeppad aanwezig is en indien dat zo is de aanwezige individuen verplaatsen naar een vergelijkbaar geschikt biotoop.

Ter voorkoming van het in gebruik nemen van het plangebied door de rugstreeppad tijdens de bouw wordt aanbevolen om:
− tijdig zandige omstandigheden weg te nemen of de bouw af te ronden voor eind augustus (vanaf eind augustus gaan rugstreeppadden op zoek naar vergraafbare grond om de winter door te brengen);
− als de bouw langere tijd wordt stilgelegd in braakliggende toestand, of tijdens de bouw zelf, paddenschermen te plaatsen;
− natte plekken af te dekken of te dempen.

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

Broekhuizen, S. et al. (1992). *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren,* KNNV.

Cools, J. M.A., (1989). *Atlas van de Noord-Brabantse Flora*, KNNV.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2006). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen.*

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht

Nie de, H. W., (1997). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Doetinchem.

SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels.* SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS – Nederland.

Stumpel T., Strijbosch H. (2006). *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.natuurloket.nl
- www.bing.com/maps
- www.minlnv.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.florafaunacheck.nl

Bijlage 1

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet
De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

Beschermde soorten
Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soort aangewezen:
- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende zoogdierensoorten (behalve de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis);
- alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

De wet regelt onder meer beheer, schadebestrijding, jacht, handel, bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect kunnen hebben op beschermde soorten.

Doelstelling wet
De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

Zorgplicht
In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is ver-

leend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Verbodsbepalingen
De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verbodsbepalingen houden onder andere in dat (beschermde) planten niet geplukt mogen worden. Dieren (beschermd of niet) mogen niet gedood, verwond of gevangen worden. Ook de plaatsen waar dieren verblijven zijn beschermd. Het uitzetten van dieren of planten in de vrije natuur is niet toegestaan, net zomin als het kopen of verkopen van (beschermde) planten of dieren, of producten die van (beschermde) planten of dieren zijn gemaakt.

Beschermde leefomgeving
De Flora- en faunawet maakt het voor provincies mogelijk een bepaalde plek in het landschap aan te wijzen als beschermde leefomgeving. Zo kunnen plaatsen die van groot belang zijn voor het voortbestaan van een planten- of diersoort worden beschermd. Een beschermde leefomgeving kan bijvoorbeeld zijn: een fort of bunker waar vleermuizen overwinteren, een dassenburcht, een plek waar orchideeën groeien of een muur waarop beschermde planten groeien.

Ontheffingen
De Flora- en faunawet beschermt planten- en diersoorten door middel van een groot aantal verbodsbepalingen:
- Verboden handelingen bij beschermde planten en dieren. Bijvoorbeeld het verbod op het doden van eekhoorns;
- Verboden en bepalingen voor jacht- en vangmiddelen. Bijvoorbeeld het verbod op het bezit van strikken en vallen.

In bepaalde gevallen zijn uitzonderingen mogelijk op deze verboden. Provincies kunnen ontheffing verlenen voor de bestrijding van dieren die schade toebrengen of voor het beheer van de wildstand. In alle overige gevallen kan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een ontheffing verlenen.
De Dienst Regelingen van LNV verleent in de praktijk de meeste ontheffingen. Dit gebeurt op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze ontheffingen zijn onder te verdelen in drie categorieën:
- Ruimtelijke ingrepen: ontheffingen die nodig zijn vanwege de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied, bijvoorbeeld de aanleg van woonwijken, wegen of (natuur)terreinen. Deze ontheffingen kunnen ook worden gegeven voor (onderhouds)werkzaamheden;
- Onderwijs en onderzoek, repopulatie en herintroductie: in het geval van onderwijs en onderzoek kan bijvoorbeeld ontheffing worden verleend voor het vangen van dieren om DNA af te nemen voor wetenschappelijk onderzoek. Een voorbeeld van repopulatie en herintroductie is het uitzetten van otters in natuurgebieden;

- Overigen: deze categorie is zeer ruim. Het kan gaan om ontheffingen van het bezitsverbod of ontheffingen van het gebruik van verboden vangmiddelen. Ook ontheffingen voor het gebruik van biologische bestrijders in tuinbouwkassen zijn mogelijk. Als een provincie geen ontheffing kan verlenen voor schade- en overlastbestrijding, verleent de Dienst Regelingen deze soms.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:
- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als reden ruimtelijke ingrepen. Deze maatregelen dienen ter goedkeuring aan Dienst Regelingen voorgelegd te worden door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Wanneer de maatregelen voldoende worden geacht, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag (aangezien een ontheffing niet verleend kan worden). Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatie-/compensatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen.

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten) en nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten).
Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als reden ruimtelijke ingrepen, noch op basis van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten. Om geplande ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende (verzachtende) en/of compenserende maatregelen worden genomen en moet de procedure zoals boven beschreven voor bijlage IV-soorten worden gevolgd.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig.

Bijlage 2

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet
Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden
De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden)
- beschermde natuurmonumenten
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) dit.

Bestaand gebruik
Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- Verbetering van de werking van de wet in de praktijk.
- Verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden waarvoor het natuurmonument was aangewezen worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 3

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur
De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123 duizend hectare. Ongeveer 45 procent van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden
De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Bijlage 4

Ontheffingsaanvraag

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende en/of compenserende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie en/of compensatie beschreven wordt, een zogenoemde 'positieve afwijzing' geven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.